

Силабус курсу
Основи екології

Освітній ступінь – перший (бакалаврський)

Галузь знань: 10 Природничі науки

Спеціальність: 106 Географія

Освітньо-професійна програма Географія

Кількість кредитів – 3

Рік підготовки, семестр – 1 рік, 1 семестр

Компонент освітньої програми: обов'язковий

Мова викладання: українська

к. геог. н., доц. **Стецько Надія Петрівна**

Контактна інформація stetzko@gmail.com; 0352-42-61-54

Опис дисципліни

Модуль «**Основи екології**» спрямований на вивчення сучасних екологічних досліджень у навколишньому середовищі, розуміння сучасних екологічних проблем пов'язаних із охороною природних ресурсів їх відтворення.

Метою курсу є формування в майбутніх фахівців географів, знань про екологію, як біологічну науку, що вивчає взаємовідносини організмів з оточуючим їх середовищем, яка вивчає вплив зовнішніх факторів на особини, популяції, на людину; оптимізацію взаємин між людиною, а також окремими видами та популяціями, екосистемами. Сучасна екологія формує у студентів поняття про екологічні проблеми на глобальному рівні в біосфері, а також особливості раціонального природокористування на локальному та регіональному рівнях, охорони природних ресурсів Землі.

Зміст навчальної дисципліни «**Основи екології**» сформований на основі відповідних положень щодо фахівців у сфері географічної науки, здобувачів вищої освіти на першому (освітньо-науковому) рівнях вищої освіти з метою здобуття ступеня вищої освіти бакалавра а також профілю освітньо-професійної програми.

Навчальний контент

	<i>Теми</i>	<i>Результати навчання</i>
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1	
1	ТЕМА 1. ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ, ЗАВДАННЯ Й ЗНАЧЕННЯ ЕКОЛОГІЇ	Знати структуру та закони соціальної екології; поняття про соціоекосистем всі їх елементи та зв'язки між ними; енергетичні процеси в екосистемах.
2	ТЕМА 2. ФАКТОРІАЛЬНА ЕКОЛОГІЯ, СЕРЕДОВИЩЕ – УМОВА ІСНУВАННЯ ЖИВИХ ОРГАНІЗМІВ	Знати, дію екологічних факторів на живі організми; межі витривалості живих організмів; лімітуючі фактори.

3	ТЕМА 3. ПОПУЛЯЦІЙНИЙ РІВЕНЬ ОРГАНІЗАЦІЇ БІОЛОГІЧНИХ ВИДІВ	Знати і розуміти, дослідження морфо-фізіологічних особливостей популяцій, їх вікового складу, чисельності та щільності; поширення і характеру розселення та поведінки тварин; вивчення внутрішньопопуляційних і міжпопуляційних відносин; стимулюючі та лімітуючі фактори розвитку популяції
4	ТЕМА 4. БІОСФЕРА ЗЕМЛІ, ЯК ГЛОБАЛЬНА ЕКОСИСТЕМА. ЛЮДИНА І БІОСФЕРА.	Знати поняття про біосферу, її межі, особливості; загальні закономірності розподілу живих організмів; роль живих організмів у біосфері; біологічний кругообіг; поняття про ноосферу.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2		
5	ТЕМА 5. СОЦІАЛЬНА ЕКОЛОГІЯ ЯК НАУКА. ЗАГАЛЬНІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ ЛЮДИНИ НА АТМОСФЕРУ	Знати основні види впливу людського суспільства на природу, вміти оцінити ці впливи; глобальні проблеми людства, зокрема, екологічні, та основні шляхи їх розв'язання обґрунтувати заходи, спрямовані на раціоналізацію природокористування, за допомогою досягнень науково-технічного прогресу. Знати основні забруднювачі повітряного басейну, їх вплив на здоров'я людей; наслідки забруднення атмосферного повітря; проблеми збереження теплового балансу на Землі.
6	ТЕМА 6. ЗАГАЛЬНІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ ЛЮДИНИ НА ГІДРОСФЕРУ.	Знати роль води у кругообігу речовин у природі і житті людей; види забруднення вод (причини і наслідки). Способи очищення води. Проблема дефіциту і причина нестачі прісних вод. Охорона та відродження малих річок. Проблема забруднення вод Світового океану. Принципи раціонального використання водних ресурсів.
7	ТЕМА 7. ЗАГАЛЬНІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ ЛЮДИНИ НА ПЕДОСФЕРУ	Знати роль ґрунтів у кругообігу речовин у природі і житті людей; земельний фонд України і планети; несприятливі природно-антропогенні процеси, що призводять до деградації ґрунтів; негативні ендегенні і екзогенні процеси, що пов'язані з

		літосферою; заходи, щодо збереження та раціонального використання ґрунтів; охорона та раціональне використання літосфери.
8	ТЕМА 8. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	Знати сучасний екологічний стан довкілля України; причини розростання екологічної кризи в регіонах України; про діяльність громадського екологічного руху в Україні; участь України в Міжнародній природоохоронній діяльності; природно-заповідний фонд України; охорона природи та розвиток культури.
9	ТЕМА 9. ГЛОБАЛЬНІ ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ЛЮДСТВА	Знати про сучасну екологічну кризу в Світі, її прояви та причини; міжнародні економічні аспекти вирішення екологічних проблем; сучасні напрямки природокористування; діяльність ООН щодо поліпшення екологічної ситуації у світі; національна і глобальна екополітика; екологічні програми дій на XXI століття; Міжнародна діяльність в галузі збереження біосфери і цивілізації; Міжнародне співробітництво в галузі охорони природи.

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
СК 10	10. Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у географічній оболонці, їх властивості та притаманні ним процеси.
СК 11	Здатність працювати в колективах виконавців, у тому числі в міждисциплінарних проектах
ПРН P08	Застосовувати моделі, методи фізики, хімії, геології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні природних та суспільних процесів формування і розвитку геосфер.
ПРН P010	Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні

Літературні джерела

1. Мягченко О. Основи екології: навч. посіб.- ТОВ «Видавництво "Центр навчальної літератури"».- Львів. 2019.312 с.
2. Назарук М.М. Соціальна екологія: взаємодія суспільства і природи: навч. посіб.- Львів. ЛНУ імені Франка. 2013. –348с.
3. Олійник Я.Б. Основи екології: підручник / Я.Б. Олійник, П.Г. Шищенко, О.П. Гавриленко. – К.: Знання, 2012. – 558 с
4. Хом'як В. О. Соціоекологія з основами екологічної етики : посіб. - Житомир : Рута, 2011. - 267 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття. Забороняється добровільна передача інформації між студентами під час екзамену чи модульних робіт.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-4) усне опитування, тести, завдання	40
Модуль 2. (теми 5-9) усне опитування, тести, завдання	60

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст практичних робіт
- 3) Завдання для підсумкового контролю (залікові питання)
- 4) Електронне навчання в системі MODLE